Llengua yana

La **llengua yana** (també **yahi**) és una llengua aïllada extinta alguna vegada parlada a la zona centre-nord de Califòrnia entre els rius Feather i Pit en el que avui són els comtats de Shasta i Tehama, per l'ètnia yana.

Els noms *yana* i *yahi* són derivats de paraules yana (en 2 dialectes) i signifiquen "gent".

Yana	
Tipus	llengua, llengua morta i llengua extinta
Parlants	
(†, 1916) principalment a Centre-nord de California	
Rànquing	-
Parlat a	-
Oficial a	-
Classificació lingüística	
Llengua aïllada (hoka?)	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Institució de normalització	-
Codis	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	ynn
ISO 639-3	ynn
Glottolog	yana1271 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/yana1271)
IETF	ynn

Contingut

Aspectes històrics, socials i culturals
- Història de la llengua
- Variacions regionals

Descripció lingüística
- Relacions genètiques
- Gramàtica

Referències

Bibliografia

Enllaços externs

Aspectes històrics, socials i culturals

Zona on es parlava yana

Història de la llengua

L'idioma estava en perill d'extinció des de finals del segle XIX. En 1916 va morir el seu últim parlant, Ishi que parlava la variant yahi i que havia viscut diversos anys en aïllament complet fins que va ser capturat pel xèrif local d'Oroville (Califòrnia). A partir d'aquest moment se li va traslladar al museu d'antropologia de la Universitat de Califòrnia en San Francisco on Alfred L. Kroeber, Edward Sapir i altres van tenir ocasió d'estudiar aquesta llengua prèviament no documentada. Després dels treballs de Kroeber i Sapir, la llengua yana va quedar ben documentada (majorment per Edward Sapir) comparat a altres llengües extintes americanes.

Variacions regionals

Hi ha quatre dialectes yana coneguts:

- Yana del nord

- Yana central
- dialectes surenys
- Yana del sud
- Yahi

Descripció lingüística

Relacions genètiques

La llengua yana és molt sovint associat amb la hipotètica branca d'idiomes hoka. Sapir va suggerir una agrupació de l'idioma yana dins de la subfamília d'idiomes Hoka del nord amb les llengües Karuk, Chimariko, Shasta, Palaihnihanes, i Pomo.

Gramàtica

El yahi hauria estat una llengua polisintètica. En el nom i en el verb es distingeixen dues formes segons el gènere gramatical (masculí i femení). En alguns casos el yahi sembla derivar el masculí del femení afegint el sufix -*na*, una situació que recorda parcialment al marcatge invers del nombre gramatical. Alguns exemples de la distinció entre masculí i femení són:[1]

Masculí	Femení	GLOSSA
diwai-ja	*diwai-tch*	'Míra'm'
t'en'na	*t'et*	'ós grizzly'
yana	*yah*	'persona'

Referències

1. Kroeber, T. *Ishi in two worlds* Berkeley: University of California Press, 1984

Bibliografia

- Campbell, Lyle. (1997). American Indian languages: The historical linguistics of Native America. New York: Oxford University Press. ISBN 0-19-509427-1.
- Goddard, Ives (Ed.). (1996). Languages. Handbook of North American Indians (W. C. Sturtevant, General Ed.) (Vol. 17). Washington, D. C.: Smithsonian Institution. ISBN 0-16-048774-9.
- Mithun, Marianne. (1999). The languages of Native North America. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 0-521-23228-7 (hbk); ISBN 0-521-29875-X.
- Sapir, Edward. 1910. Yana Texts. University of California Publications in American Archaeology and Ethnology, vol. 1, no. 9. Berkeley: University Press. (versió online a internet en anglès).
- Sturtevant, William C. (Ed.). (1978-present). Handbook of North American Indians (Vol. 1-20). Washington, D. C.: Smithsonian Institution. (Vols. 1-3, 16, 18-20 no publicats).

Enllaços externs

- Yana (http://linguistics.berkeley.edu/~survey/languages/yana.php) al Survey of California and Other Indian Languages
- «Yana – California Language Archive (http://cla.berkeley.edu/language/237?tab=items&drestriction=all)». [Consulta: 30 juliol 2012].
- «OLAC resources in and about the Yana language (http://www.language-archives.org/language/ynn)». [Consulta: 30 juliol 2012].
- Lèxic bàsic yana al Global Lexicostatistical Database (http://starling.rinet.ru/cgi-bin/response.cgi?root=new100&morpho=0&basename=new100\hok\yan&limit=-1)

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Llengua_yana&oldid=23666530»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 28 maig 2020 a les 15:18.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.